

Nagrade prišle v prave roke

Na proslavi občinskega praznika občine Ljubljana Šiška, 22. junija 1985 v Mostecu so po sklepu skupščine občinske raziskovalne skupnosti Ljubljana Šiška podelili tudi inovacijske nagrade.

Ker nam ob podelitvi teh nagrad čas ni dopuščal, da obširneje razložimo vsebino raziskovalnih dosežkov, bomo poskušali v tem sestavku nekoliko širše popisati zasluge, ki so jih naši inovatorji dali našemu gospodarstvu s svojimi inovacijami oziroma tehničnimi izboljšavami. Ponosni smo, da se v našem okolju pojavljajo ljudje, ki imajo znanje in posluh za nove dosežke, ki so rezultat lastnega dela in razmišljanja. Zato jim še enkrat čestitamo in se jim zahvaljujemo za njihov prispevek.

Veliko plaket občinske raziskovalne skupnosti z denarno nagrado so prejeli:

1. ISKRA, Center za elektrooptiko, za izjemen prispevek na področju razvoja laserskih sistemov in njihove aplikacije, predvsem pa za naslednje inovacije:

— laserski obdelovalni sistem ISKRA LMP 600, avtorjev dr. Marka Valiča, Dušana Kunsterle, Karolja Nemeša, mag. Uroša Aleksiča, Vladimirja Leskovarja, Maria Kalčiča, Matjaža Drenika, Dimitrija Kramarja, Danijela Štebingerja, Jožeta Hozjana, Marije Zalar in Vinka Armica.

LMP ISKRA-600 je prvi v Jugoslaviji zgrajen sodobni laserski obdelovalni sistem. Stroj je v celoti plod lastnega dela (brez licence), razvoja in dela raziskovalcev DO Centra za elektrooptiko. Stroj vsebuje vrsto podsklopov in tehničnih rešitev, ki sami po sebi predstavljajo inovacije, zlasti še za jugoslovanske razmere.

— laserski stimulator LSA-01 avtorjev mag. Jožeta Žaklja, Ignaca Uršiča, Iztoka Ograjenška in Andreja Mercina.

Za instrument je značilno, da akupunkturistom daje možnost izvajanja in raziskav fotopunkture kot nebolečega posega. To je pomembno pri zdravljenju otrok in obdelavi vseh tistih akupunkturnih točk, ki so bolj na površini telesa. Svetloba tega laserja prodre skozi kožo največ do 15–18 mm. Instrument so razvili kot prototip za sejem Elektronika 1984, v letu 1985 pa se je začela proizvodnja v majhnih serijah za jugoslovansko tržišče.

— števna enota laserskih razdaljmerov v 3 u CMOS tehnologiji avtorja Franca Kunšiča.

Dosedaj je Center za elektrooptiko vgrajeval v laserske razdaljmere številne enote, izdelane v hibridni tehnologiji, ki več ne omogoča nadaljnega razvoja. Novo števno enoto je izdelal Center v u CMOS tehnologiji. Ta števna enota je zelo zanesljiva, hkrati pa je pri 1000 kosih le desetina cene v primerjavi s staro. Poleg tega predstavlja nova števna enota tehnološki dosežek in dvig tehnološke ravni instrumentov, v katere se vgrajuje, kar je zelo pomembno v hudi konkurenci na tržišču.

Diplomo z denarno nagrado so prejeli:

— avtorji Samo Sket, Marko Prezelj in Mitja Nemančič, zaposleni v Pivovarni UNION, za inovacijo:

»Nov princip meritve etanola v proizvodnji pekovskega kvasa in vključitev v adaptirani regulacijski krog.«

Nov princip merjenja etanola v proizvodnji pekovskega kvasa, ki so ga razvili v Pivovarni UNION, omogoča večjo selektivnost meritev, kar pomeni bolj neposredno vodenje samega procesa fermentacije pekovskega kvasa. Večja selektivnost meritev omogoča tudi večjo kakovost regulacije zaradi večje točnosti meritev, večje hitrosti odziva spektrometra in večje stabilnosti merilnih rezultatov. Nov način merjenja je tudi bistveno bolj gospodaren od starega postopka — ni potrebno menjati uvoženega katalizatorja, odpade usmerjanje instrumenta zaradi trošenja katalizatorja, pričakovati pa je tudi večja trajnost naprave.

Knjižne nagrade z diplomami so prejeli:

— Franc Pajk in Rudolf Potočki, zaposlena v TZ Litostroj, za tehnično izboljšavo »Električno vezje z razširjeno regulacijo hitrosti dvigov in voženj dvigal z uporabo regulacijskih sistemov ter možnostjo dokončanja začete operacije v primeru izpada pogonskega motorja ali drugega elektroelementa.«

Z enostavno rešitvijo širšega regulacijskega območja je povečana zanesljivost obratovanja pri okvarah, ki se pojavljajo pri dvigalnih mehanizmi v reaktorskih halah jedrskih elektrarn. Navedena tehnična izboljšava se je izkazala tudi kot ekonomsko uspešna.

— Jožetu Hauschildu, zaposlenem v TZ Litostroj, TOZD IRRP, za tehnično izboljšavo: »Radialfleks tesnilo.«

Radialfleks tesnilo, razvito v TZ Litostroj, se uporablja v vodnih črpalkah. 66 tovrstnih tesnil je bilo vgrajenih v črpalno postajo Kirkuk (Irak), kar pomeni precejšen gospodarski prihranek, glede na to, da bi sicer morali ustrezno tesnilo uvoziti.

— Andreju Gromu, zaposlenem v TZ Litostroj, TOZD PUM Litarne, za dolgoletno delo pri izdelavi modelov vseh vrst gonilnikov, lopatic in črpalk, gonilne Kaplan lopate in drugih, za Litostroj specifičnih izdelkov.

Andrej Grom je pri izdelavi modelov uvedel več novosti, ki so prinesle prihranek v času in materialu, še posebej pa so njegove inovacije in tehnične izboljšave vplivale na natančno sestavo form za odlivanje.

— doc. dr. Andreju Grželiu, Kogojeva 4, Ljubljana, za izuma: »Laserska svetlobna merilna ravnina« in »Preizkuševališče za ciklično delujočo črpalko.«

Laserska svetlobna ravnina je namenjena meritvam in analizi deformacij in pomnikov na konstrukcijah iz kovin in drugih materialov na vozilih, plovilih in letalih, do katerih pride zaradi nihanj in obremenitev. Predloženi merilni sistem omogoča merjenje, opazovanje, zapis in analizo pomnikov in nihanj v enem ali več presekih merjene konstrukcije.

Preizkuševališče za ciklično delujočo črpalko omogoča ustavitve in simulacijo delovnih pogojev preizkusne črpalke pri različnih željenih stanjih na dotočni in tlačni strani ter na strani pogona preizkusne črpalke. Celovito preizkušanje in vrednotenje črpalke je podprto z mikroracionalnikom, ki zajema merilne vrednosti in krmili celotni merilni proces po programu meritev.

Oba izuma sta patentno zaščitena.

Naj ob koncu omenim le to, da podeljene nagrade in priznanja pomenijo le skromno pozornost do avtorjev. Rezultat njihovega dela je sicer izmerljiv tudi v sredstvih, vendar občinska raziskovalna skupnost v te namene ne razpolaga s tolikšnimi sredstvi, da bi se primerneje oddolžila inovatorjem.

Ker je leto 1985 leto inovacij, pozivamo vse delavce, delovne ljudi in občane, da registrirajo vse nove inovacije in jih predložijo v obravnavo občinski raziskovalni skupnosti Ljubljana Šiška.

Nagrajencem še enkrat iskreno čestitamo in jih pozivamo še k nadaljnjemu ustvarjanju.

Predsednik ORS:
dr. Franci Stare

Skupščina šišenskega kluba
samoupravljalcev

Potrjena vloga

Člani kluba samoupravljalcev pri občinskem svetu zveze sindikatov naše občine so se v sredo 26. junija v prostorih pivovarne Union zbrali na letni skupščini. Osrednja tema je bila delovanje delavskih svetov in procesu samoupravnega odločanja.

... Izhajajoč iz dosedanjih ugotovitev lahko ugotovimo, da smo v občini Ljubljana-Šiška z družbenim utripom skupnega razreševanja nalog, stališč, sklepov in usmeritev z delom in delovanjem kluba potrdili njegovo vlogo. V naši praksi ne gre za podaljšano roko delavske univerze, temveč za posebno interesno organiziranje in povezovanje delavcev s stalno in načrtno izmenjavo izkušenj samoupravne in družbenopolitične prakse, kar se je izkazalo kot zelo uspešno.

S svojimi oblikami in metodami dela, ki so v praksi preizkušene in potrjene, bomo program dela nadaljevali tudi v prihodnje v še večji povezavi s sveti in komisijami pri Občinskem svetu ZS Ljubljana-Šiška, ki mora svoje programe izobraževanja uskladiti z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami občine. Razprave v tem obdobju so zajemale vsebino samoupravnih

sporazumov panožnih dejavnosti, delegatskega sistema, znanosti in tehnologije, inovacij kot izzivu današnjega časa, kar je bilo posredovano kot sporočilo za razprave »Rdeči prapor« v Kragujevcu... » je med drugim zapisano v poročilu kluba samoupravljalcev v obdobju 1984-85.

Na skupščini so tudi podelili priznanja in pohvale. Plaketo samoupravljanja »Josip Broz Tito« je prejel Andrej Cimerman (na sliki), plakete kluba samoupravljalcev pa Matjaž Babnik, Anton Breznikar, Silvo Lednik, Marinka Perko-Vavpotič, Rajko Primc in Franjo Špehar. Pohvale kluba samoupravljalcev so dobili: Slavko Barber, Kristina Bertoncelj, Brane Janžič, Alojz Karlin, Rado Kocjančič, Bogo Kočar, Cvetka Miklič, Franc Ovsec, Milko Spahič in Janez Strojani.

Jože Čurin

Kotiček za invalide

Vabimo člane na:

Piknik, ki bo dne 10. 8. 1985 na Rakitni v »Polharskem domu«. Rok prijave od 25. 7. do zasedbe avtobusa.

in

na srečanje invalidov mesta Ljubljane dne 8. 9. 1985 v Rekreativnem centru »Mostec«.

Za jedajočo in pijačo preskrbljeno — bogat srečolov.